

Förklaring till kulturkartan

Den klassiska kulturkartan från World Values Survey (WVS) har vidareutvecklats så att de migranter som ingår i undersökningen kan jämföras med de värderingar som råder i deras ursprungsländer och i Sverige – var befinner sig migranterna i detta spänningsfält? Se vidare i Chris Welzel, *Constructing Indices for Secular and Emancipative Values, WVS Round 7*.

Nedan redovisas de variabler som ingår i de subindex som kulturkartan bygger på för WVS 7:e våg och med de länder inkluderade som ingår i Migrant-WVS. I denna kulturkarta kan vi jämföra värderingarna i ursprungsländerna Iran, Irak och Turkiet, samt värderingarna i mottagarlandet Sverige. Därutöver har vi kunnat bestämma positionen för några av de senare tillkomna stora migrationsländernas värderingar, utifrån migranternas sätt att se. Det är Somalia, Eritrea, Syrien och Afghanistan, länder där vi ännu inte har haft möjlighet att mäta värderingar och sociala normer.

Av kulturkartan framgår att migranterna (gulmarkerade) skiljer ut sig från de övriga länderna. På y-axeln mäts religiösa/auktoritära till sekulära värderingar och på x-axeln mäts positionen från patriarkala till mer emancipativa eller frihetliga värderingar.

Delar av de förändringar som vi kan konstatera vad gäller migranterna i Sverige kan bero på så kallad *pre-selection*, det vill säga att just de som väljer att migrera till väst redan från start har ett mer västorienterat synsätt. En annan viktig faktor att ta med i analysen är människors benägenhet att avge förväntade svar. Detta drabbar alla sammanhang av social kontakt, även intervjuundersökningar. Å andra sidan kan vi anta att denna risk gäller *alla* undersökningar, så i samband med jämförelser borde de rimligen ta ut varandra. Samtliga deltagare har varit helt anonyma och ingen spårbarhet på deras svar går att få.

På y-axeln sammanfattas religiösa vs sekulära värderingar

Y-axeln i kartan mäter hur man förhåller sig till auktoriteter av olika slag, till exempel religiösa auktoriteter, patriarkala auktoriteter (nationen, föräldrar). Detta övergripande index består av fyra subindex. Sammantaget ger dessa en positionering av länder på en skala från troende till sekulära värderingar (se beskrivning i avsnitt 2.1). Det första handlar om huruvida det förekommer värderingar som visar på trots/olydnad/motstånd (*defiance*) eller om det dominanta mönstret snarare är en respekt för auktoriteter. Nationell stolthet (med ursprungslandet alternativt Sverige) analyseras, samt vikten av att göra sina föräldrar stolta. Nästa subindex mäter tro i förhållande till sekulära synsätt (*disbelief*). Det måttet handlar om hur viktig religion är i en människas liv, om man ser sig själv som religiös eller inte och hur ofta man deltar i religiösa ceremonier. Det tredje subindexet handlar om *relativism*, vad anser respondenterna vara ett korrekt handlande eller inte. Vi frågar här om hur de ser på att fuska med biljetter på publika transportmedel, att luras med skatter, och att ta emot en muta i arbetet. Och slutligen *skepticism* som mäter förtroendet alternativt misstron för olika samhällsinstitutioner, till exempel försvaret, polisen och rättsväsendet.]

Subindex 1: Förhållandet till auktoriteter, nationell stolthet, lydnad till föräldrarna

Q45. Större respekt för auktoriteter (bra, inte viktigt, dåligt)

Q254. Är du stolt över att vara [hemlandet] svensk? (mycket stolt, ganska stolt, inte särskilt stolt, inte alls stolt)

Q27. Ett av mina mål i livet är att göra mina föräldrar stolta (håller strakt med, (håller med, håller inte med, tar strakt avstånd från)

Subindex 2: Religion/icke religion

Q6. Vad är viktigast i livet, religion nämnd/inte nämnd)

Q173. Anser du dig vara en religiös/inte religiös eller ateistisk person?

Q171. Hur ofta deltar du i religiösa ceremonier? (mer än en gång i veckan, varje vecka, varje månad, bara vid heliga högtider, en gång om året, mer sällan, praktiskt taget aldrig)

Subindex 3: Vad är lämpligt att göra/inte göra (sociala normer/relativism)

Q178. Att inte betala för sig på publika transportmedel

Q180. Att luras med skatter när man har en chans

Q181. Att acceptera en muta i samband med ens yrke

Subindex 4: Tillit till olika samhällsinstitutioner (tillit/skepticism)

Q65. Litar på armen

Q69. Litar på polisen

Q70. Litar på domstolsväsendet.

Således kan man med det sekulära konceptets olika mått fånga olika former av auktoritetstro: religiös auktoritet, föräldraauktoritet, statens auktoritet och slutligen den auktoritet som konformitetsnormer medför. Samtliga dessa variabler går att mäta från 1981 och framåt, alltså 38 år.

På x-axeln sammanfattas med begreppen patriarkala vs emancipativa eller frihetliga värderingar

Värderingarna på kulturkartans x-axel mäts med en kombination av fyra olika subindex. Dessa är:

Subindex 1: Autonomi (Barnuppfostran – vad är viktigt att förmedla till barnen (oberoende, fantasi eller lydnad?)

Q8. Oberoende som en nämnd egenskap hos barn

Q11. Fantasi som en nämnd egenskap hos barn

Q17. Lydnad som en nämnd egenskap hos barn

Subindex 2: Jämställdhet

Q33. Om det är ont om arbete, har män större rätt till arbete än vad kvinnor har

Q31. I stort sett är män bättre lämpade att vara företagsledare än kvinnor

Q30. En universitetsutbildning är viktigare för en pojke än för en flicka.

Subindex 3: Rätten att kunna göra egna val (choice) (synen på homosexualitet, aborter, skilsmässa)

Q182. Är homosexualitet acceptabelt eller inte? (aldrig/alltid acceptabelt, skala 1–10).

Q184. Är aborter acceptabelt eller inte (aldrig/alltid acceptabelt, skala 1–10).

Q185. Är skilsmässor acceptabelt eller inte (aldrig/alltid acceptabelt, skala 1–10).

Subindex 4: Att göra sin röst hörd (materialist/postmaterialist index, påverka sin regering, arbetsplats, närsamhälle, att delta i olika aktioner, skriva på upprop och uppmuntra andra till aktiviteter.

Q155 och Q154. Vad är viktigast/näst viktigast: Bevara lugnet i landet, Ge människor mer möjlighet att påverka statliga beslut, Bekämpa prisökningar, Skydda yttrandefriheten.

Q152 och Q153. Hög ekonomisk tillväxt, Att Sverige har en stark Försvarsmakt, Att folk har mer att säga till om vad gäller arbete och har det är i kommunen, Att försöka göra stad och landsbygd vackrare.

De olika subindex som ingår i x- och y-axlarna kan även användas separat.